

Тема 7 Аудит витрат на виробництво

Метою аудиту витрат на виробництво є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених операцій з витрат на виробництво підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту витрат на виробництво: оцінити стан аналітичного та синтетичного обліку витрат на виробництво, які здійснювало підприємство за період, що перевіряється; виконати перевірку своєчасності та правильності відображення в обліку витрат на виробництво; здійснити перевірку додержання підприємством вимог нормативних документів, які регламентують порядок ведення обліку витрат на виробництво.

Анкету перевірки витрат на виробництво подано в таблиці 7.1. У програмі аудиту витрат на виробництво відображає основні процедури для вирішення основних завдань аудиторської перевірки.

Таблиця 7.1 – Анкета перевірки витрат на виробництво

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Скільки років Ви працюєте на підприємстві? 0-1				
	1-5				
	5 і більше				
2	Який метод вибуття запасів використовується на підприємстві:				
	- собівартості перших за часом надходження запасів (fifo);				
	- середньозваженої собівартості;				
	- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;				
	- нормативних затрат; - ціни продажу.				
3	Відпуск у виробництво оформлюється:				
	- Лімітно-забірна картка;				
	- Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів; - Матеріальний звіт?				
4	Випуск із виробництва готової продукції оформлюється:				
	- накладна;				
	- товарно-транспортна накладна;				
	- прибутковий ордер; - Акт про приймання матеріалів?				
5	На якому рахунку обліковуються витрати на виробництво:				
	- 20;				
	- 23;				
	- 26; - 28.				
6	Чи є на підприємстві наказ про облікову політику?				
7	Як відображається в обліку списання виробничих запасів на витрати виробництва:				
	- Дт 23 Кт 201				
	- Дт 23 Кт 631 - Дт 91 Кт 23				
8	Як відображається в обліку нарахування заробітної плати працівникам виробництва:				
	- Дт 23 Кт 661				

Продовження таблиці 7.1

1	2	3	4	5	6
	- Дт 23 Кт 651				
	- Дт 91 Кт 23				
9	Як відображається в обліку нарахування ЄСВ на фонд заробітної плати працівників виробництва:				
	- Дт 23 Кт 651				
	- Дт 23 Кт 661				
	- Дт 91 Кт 23				
10	Як відображається в обліку нарахування амортизації на обладнання, яке використовується у виробництві:				
	- Дт 23 Кт 131				
	- Дт 23 Кт 10				
	- Дт 91 Кт 23				
11	- Як відображається в обліку випуск з виробництва готової продукції: Дт 26 Кт 23				
	- Дт 26 Кт 20				
	- Дт 901 Кт 26				
12	Хто на підприємстві складає калькуляцію:				
	- керівник;				
	- бухгалтер;				
	- начальник виробництва				
13	Який відсоток рентабельності включається у собівартість:				
	- 10%;				
	- 25%;				
	- 50%;				
	- 100%;				
	- інше				
14	Яка періодичність проведення інвентаризації витрат на виробництво:				
	- раз на рік;				
	- двічі на рік;				
	- не проводиться?				
15	Як ведеться облік витрат на виробництво:				
	- вручну;				
	- автоматизовано;				
	- комбіновано?				
16	Хто приймає рішення про відпуск у виробництво та випуск готової продукції:				
	- керівник;				
	- головний бухгалтер;				
	- начальник виробництва				
17	Які елементи витрат включаються у витрати на виробництво:				
	- матеріальні витрати;				
	- витрати на оплату праці;				
	- витрати на соціальне страхування;				
	- витрати на амортизацію;				
18	Який метод амортизації використовують на підприємстві:				
	- прямолінійний;				
	- зменшення залишкової вартості;				
	- прискореного зменшення залишкової вартості;				
	- кумулятивний;				
	- виробничий.				
19	Яка форма оплати праці використовується на підприємстві:				
	- відрядно-преміальна;				
	- непряма-відрядна;				
	- відрядно-прогресивна;				
	- колективна відрядна (бригадна) ;				
	- акордна система;				
	- проста погодинна;				
	- погодинно-преміювальна.				

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту витрат на виробництво (табл. 7.2). Аудит витрат на виробництво підприємства авторами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 7.2 – Загальний план проведення аудиту витрат на виробництво

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, визначення аудиторського ризику, планування проведення аудиту витрат на виробництво	Статут підприємства, Звіти попередніх, перевірок, накази.		
Основний	<p>Перевірити правильність визначення незавершеного виробництва на початок періоду.</p> <p>Перевірити правильність оформлення первинних документів з витрат на виробництво</p> <p>Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво матеріали</p> <p>Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво заробітної плати</p> <p>Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво ЄСВ</p> <p>Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво амортизації</p> <p>Перевірити правильність оцінки запасів при їх використанні</p> <p>Перевірити правильність кореспонденції рахунків з витрат на виробництво</p> <p>Перевірити правильність розрахунку виробничої собівартості</p> <p>Перевірити правильність визначення залишку незавершеного виробництва на кінець періоду</p>	<p>Накладна, товарно-транспортна накладна, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів, лімітно-забірна картка, накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, матеріальний звіт, картка складського обліку матеріалів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, доручення, журнал, Головна книга, Баланс</p>		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку.	Звіт		

При первісному аудиті, процедури аудиту будуть залежить від рівня довіри до результатів попереднього аудиту. Якщо аудит буде базуватися на даних попереднього аудиту, то необхідно уважно вивчити його робочі документи або детально організацію обліку витрат на виробництво, чи адекватним був підхід попереднього аудитора. Програму аудиту витрат на виробництво наведено в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3 – Програма аудиту витрат на виробництво

№	Мета	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Впевнитись у відповідності залишку на початок незавершеного виробництва	Перевірити правильність визначення залишку незавершеного виробництва на початок періоду	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ВВ-1			
2	Впевнитись у правильності оформлення первинних документів з витрат на виробництво	Перевірити правильність оформлення первинних документів з витрат на виробництво	А, Б, В, Г, Д	Документальний формальний, по суті, вибірковий	ВВ-2			
3	Впевнитись у правильності віднесення до витрат на виробництво матеріали	Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво матеріали	А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-3			
4	Впевнитись у правильності віднесення до витрат на виробництво заробітної плати	Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво заробітної плати	А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-4			
5	Впевнитись у правильності віднесення до витрат на виробництво ЄСВ	Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво ЄСВ	А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-5			

Продовження таблиці 7.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Впевнитись у правильності віднесення до витрат на виробництво амортизації	Перевірити правильність віднесення до витрат на виробництво амортизації	А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-6			
7	Впевнитись у правильності оцінки запасів при їх використанні	Перевірити правильність оцінки запасів при їх використанні	А, Б, В, Г, Е	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-7			
8	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з витрат на виробництво	Перевірити правильність кореспонденції рахунків з витрат на виробництво	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-8			
9	Впевнитись у правильності розрахунку виробничої собівартості	Перевірити правильність розрахунку виробничої собівартості	А, Б, В, Г, Е	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВВ-9			
10	Впевнитись у правильності визначення залишку незавершеного виробництва на кінець періоду	Перевірити правильність визначення залишку незавершеного виробництва на кінець періоду	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ВВ-10			
Критерії якості аудиторської перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Питання для самоконтролю.

1. У чому полягає мета аудиту витрат на виробництво?
2. У чому полягають завдання проведення аудиту витрат на виробництво?
3. Які елементи є складовими форми анкети щодо перевірки витрат на виробництво?
4. З яких складових складається форма загального плану щодо проведення аудиту витрат на виробництво?
5. З яких складових складається форма програми аудиту витрат на виробництво?